

BÉTSI MAGYAR KURIR.

Nr. Indult: Kedden, September' 23-dikán, 1834.

25.

BURKUSORSZÁG.

Köln Sept. 6-kán. A' Frankfurt nevű gőzhajóval való utazás, az Ill folyón Straszburgig, mint planumban volt, el nem sült, mind a' víz tsekélysege miatt, mind keskenysége miatt, 's ahöz érték azt állítják, hogy a' Frantiáknak minden — az Ill folyó hajókázhatóságára fordított 30,000 frank költségek mellett is, azon víz soha sem lesz alkalmatos gőzhajókra. Egy más próba tétetett a' kis Rajnán, a' nagynak egyik ágán, 's ez olyan jól sült el, hogy a' gőzhajók, egész a' Straszburgi fellegvárig (a' városhoz fél óra) evezhetnek. Aug. 10-kén kezdett járni rendszeren a' gőzhajó.

NAGYBRITANNIA.

(Courier.) Sz. Kristóf Aug. 5-kén. A' Negerek, a' tanítatások végett készült Systemát nem akarják elfogadni: azomban a' rend fel nem bomlott, 's reményleni lehet, hogy a' munkához magoktól visszatérnek, mihelyt egyszer a' dolog miben léttéről értesítve lesznek. Sir Evan Macgregor, maga is Sz. Kristófban vagyon, és megtette a' legzélerányosabb intézeteket: négy hadi hajó mindég készen áll parantsolatjára, azonkívül, hogy szárazon is vagnak katonái. A' Sz. Kristófi állapotot Antigua szomszédságának tulajdonítják, hol a' tanulásra: nints kiszabott idő, és így amazok azt gondolják, hogy ez az új Systema a' helybeli törvényhatóságnak munkája. A' Missionariusok viseleték ezen szigeten igen dítséretes volt. Trinidad Jul. 30 kán Itt némünémü meglegedetlenség mu-

talkozott: azért is előrendszabásokhoz nyúlnak, mellyek elnyomják a' különben kiütendő háborút. Grenada Aug. 30 kán. A' Negerek 2 jószágon felhagytak a' munkával: erre való nézve az oda való igazgató, erőszakkal akarja őket engedelmességre hajtani. Aug. 2-kán a' főzinkosok elfogattattak, a' rend helyreállott, 's azolta semmi újabb zavarról nem hallani. Dominica Aug. 1-jén és 2 kán. Minden békességben van, noha a' tanításra kiszabott idő ellen sokan kikeltek. Barbados Jul. 30 kán. Sir Lionel Smith Igazgató reményli, hogy a' felszabadítás napja tsendesen fog elmúlni. Antigua Jul. 30 kán. A' tudósítások igen megnyugtatók.

A' Globe ismét egy levelét közli O'Connellnek, mellyet ez, Lord Duncannonhoz intezett volt. A' levél elején hevesen kikél az Orangisták ellen, kiknek sok esztendeig, hijában nyujtott volt kezét megengesztelésre. „Talentom nélkül való, 's tompa elméjű népügymond, 's nints annyi esze, hogy általlátná, melly szerint a' tette-tett emberség, a' izélnak inkább kedvez, mint a' pusztán mutatott makatság. Jus megtsonkításról panaszkodik, mellyet túrnie kell, mint Protestansnak. Én felszóllítottam ezen Orangistákat több ízben, jegyeznek fel nehézségeiket, és tennék közhírré; de mind ekkoráig, egyetlenegy sem tudtak előadni, mellynek orvoslását méltó jusson kívánhatlak volna: Minden lármájok onnan származik, hogy a' népen nem uralkodhatnak olly határtalanul, mint az előtt,

és hogy mind inkább közelíteni érzik a' szempillantást; hol a' nép nagyobb részént a' tizedtehortól megszabadulván, nem lesz többé kéntelen a' más hiten lévő papokat fizetni. Tudjátok, hogy ők (az Orangisták) engesztelhetetlenek. Miólta a' Miniszteriuma reformálva van, szinte halmozta rájok a' hivatalokat, és még sem engesztelhetett meg csak egyetlenegyét is közzülök. Ők még mindég legnagyobb ellenségeitek. Ezentúl tehát, az igazságot ugyan szolgáltatassátok ki nélküek, a' nélkül mindazáltal, hogy valaha kedvezést mutatátok erántok." Erre O'Connell előszámlálja a' Grey Miniszteriuma által Irlandon elkövetett igazságtalanságokat, a' többek között, hogy az Irlandi hivatalok, többnyire Angolyok által töltek be. Levelét ekképpen zárja be: „Én kész vagyok, hogy a' Miniszteriumot Irlandiával tökéletesen megbékéltessem, mindent elkövetni; de ha ezen népet csak szép szóval tartják, 's eránta igazi tetteles barátságot nem bizonyítanak, akkor azt tenni, se kedvem, se hatalmam nints. A' Parlament ismétleni öszvegyüléséig, távoztassuk el ellenségeinket, 's vegyük ki kezekből a' kést, hogy ne árhassanak, és rajtuk csak barátaink uralkodhassanak! Egyébiránt maradok, 's a' t. (Aláírás.)

SZITZILIAI KIRÁLYSÁG.

Nápoly Aug. 30-kán. A' mitől régen tartottak, végre bétélyesedett. A' Vesuv alján, Resina Ottajano, és más kutak, már néhány hét óta kiapadtak, a' mi tsalhatatlan jele a' közelgető hegyokádásnak. Vasárnap Aug. 24-kón a' hegy közepén egy kis nyilastettek észre, mellyből nem nagy mennyiségben, de iszonyú sebeséggel Boscore case erányában láva rohant ki, egyszersmind a' hegy belsejében

kemény morgás hallatszott. Hétfőn (25) úgy látszott, hogy a' lávarohanás alább hagyott, de a' következő napon tellyes mértékben meguiult. 1828 dik esztendő óta a' Vezúvban új krater formálódott, melly 1822 nek szüteményét, a' felőrányi hosszú mélységet bétöltötte, sőt a' régi krater majd 200 lábmal meghaladta, úgy hogy Nápolyból pusztá szemmel is ki lehetett venni. Ez a' kis Vezúv, a' mint elnevezték, 26 kán reggel, rettenetes robaj között bésüllyedt, 's helyébe nagy fekete felleg emelkedett fel, melly a' napot homályba borította, és később sűrű essőben nem csak a' Vulkán környékére, hanem Nápolyra, és Paasilippa is leesett. A' bészaratott tüzes tömeg, a' hegy derekának közepében vágott magának útát, a' midőn leírhatatlan dühösséggel kirohant, 's mintegy 3 óra alatt 6 olasz mértföldnyire haladt, eltemetvén haladása közben erdőket, kerteket, házakat. 27 kén a' tüzes láva 15—18 lábnyi magas, és mintegy fél főtályorányi széles volt. Ottajano Hertzeg falusi jószágá, mellyben még akkor reggel egy angoly Dáma festett volt, már estve éktelen rommá változott. San Giovanni falu 80 házzal, nem látszik többé. Caposecco han, és Torcino han mintegy 100 ház leve láng prédájává. 28-kán a' kirohanás még rettenetesebb charactert vett fel. Scafati, és Sarno lakosai, minden szempillantásban várták a' kedvetlen vendéget: a' félelem közönséges volt, de 29-kén alább hagyott a' hegyokádása, 's végre Ottajano, és Mauro terület lakosai ma már szabadon lélegzenek. A' kár 300 000 aranyra, vagy 1,300,000 frankra bészültetik. Mivel más nap, a' lavához, minden veszedelem nélkül lehetett közelíteni, tehát a' természet szörnyű tüneményének számtalan öreg 's fiatal tsudálói valának.

EGYHÁZI STATUSOK.

(Morning Herald.) Róma Aug. 23-án. Az Evorai Érsek (Fortunato de S. Bonaventura) kinek halála több rendbeli Ujágokban hibásan jelentetett, Rómába érkezett. Midőn Dom Miguel ügye elveszett volt, ezen jeles Praelatust nem lehetett reábirni, hogy nyáját elhagyja, — de végre még is kénytelen volt menedékét, a' szaladásban keresni. Elhagyta azért Evorát némelly hív kísérelővel, 's még nem meszsze haladt, midőn néhány zsvány útját állotta. A' mi kevés vagyont megmenthetett, attól most megfosztatott; 's kivéven arany keresztjét, és némelly papi ruháit, mellyeket a' buzgó zsványok megtsókoltak, 's tulajdonossának ismét vissza adtak, minden egyéb, a' mi nálla találtatott, a' rossz embernek zsákmányul szolgálta. Miután e' szerént a' Praelatusnak élete megmentetett, társaitól vált, 's egyedül tévelygett sokáig minden kísérő nélkül, nem tudván, hová fejét hajtani, — a' midőn gyakran megtörtént, hogy a' mezőn, vagy a' hegyekben kelle hálnia szabad eg alatt. Ha az éhség valamelly faluba hajtotta, úgy találta, hogy mindenütt az Evorai Érsek sorsa, volt köz beszélgetés tárgya, 's ha valamelly vendégfogadóba bétért, legegőbb is azon irovány ötlött eszébe, mellyben a' Lisbonai Kormány személyének leírása mellett, őtet köz boszszuállás tárgyává péztézi ki. Végre egy szegény paraszt, ki benne papi rangot sajdított, hozzá ment, megesmerte, és mindenekre kérte, hogy ha tsak élete kedves, hagyja el az országot, 's egyszerűsmind magát kísérőnek ajánlotta. A' Praelatus engedvén a' kérésnek, áltöltöltözködött hajós ruhába, 's egy kis dereglyén a' Tajón levezett, és Lisbona alatt tartózkodott 2 nap, és 2 éjszaka, a' mi után egy angoly reá es-

mért. Megértvén tehát ez, a' nagy, 's a' Portugallus Egyház talán leg tudósabb férjstűjának szomorú sorsát, megindult rajta egész a' sirásig, — a' fő szökevénynek minden ligondolható segedelmet ajánlott, 's kiragadta őtet a' hit ellenségeinek körmei közzül. A' Praelatus jöltévo kísérőjével végre Angliába érkezett, hol Olasz Országba való útazásának folytatására mindennel elláttatott. Rómába érkezvén, ott legszívesebben fogadtatott; 's hólnap a' Pápa Ö Szentségénél első audientziája lejend.

BRAZILIA.

Rio de Janeiroból Jul. 25-ig Londonba érkezett tudósítások szerént, a' Hépviselők Háza elhatározta, hogy ezentúl a' Regenség 4 esztendeig maradjon egy személynél. Az Ország tsendességben vagyon. A' Hadi Miniszternek, a' Provintziális Elölölökhöz intézett Kerülőlevele, — azoknak a' legnagyobb takarékossgot ajánlja, — mint egyetlen egy eszközt, az Ország Finantzialis rossz állapotjának valamennyire való felemelésére. Jul. 10-kén Seymour Mihály Contreadmiralis, a' Britus tengeri erőnek a' déli tengeren fő parantsolója, Rio de Janeiroi útjában meghalt. Melville nevű szállítóhajó, melly által a' szomorú hír értesünkre esett, Braziliából 140,000 dollárt hozott.

OROSZORSZÁG.

A' Burkus Kir — 17 főtisztetkből, és 38 altisztetkből álló osztály, mellynek szép rendeltetése, a' boldogult Sándor Tsászár emlékezetére felállított oszlop kitakarásánal jelen lenni, 's melly ilyen tzelből, a' multhónap 26-án Alexandragözhajóval, Lübeckből kiindult, egy szerentsés ugyan, de még is útközben ellenkező szelek miatt

késleltetett útazás után, Aug. 31-kén Sz. Pétervárába érkezett, 's ott a legszívesebb vendég-szeretettel fogadtattott.

Ő Felsége a' Tsászár, mihelyt a' Sándor emlékezetére rendelt innepnek vége leszsz, azonnal Országát szándékozik bejárni, még pedig, mint mondják, az úgy nevezett fejer-Orosz kerületet, és V i l n a melletti sereget is meglátogatja. A' Tsászárné azalatt B e r l i n b e n fog mulatni felségés Atya társaságában.

P O R T U G A L L I A.

Sept. 1 jén a' Regensizenete a' Királyné férjhezadására nézve felvétellett, és 67 szavazattal 27 ellen elhatározott, hogy a' Királyné jövődjének választása, a' Regensnek engedődjék által. Lisbónában azt hiszik, hogy a' választás Dom Pedró sógorára, Leuchtenberg Hertzege fog esni.

Dom Pedró f. h. 1-sőjén 24 új Pairet nevezett ki, ezek között vagyon Gróf Portosanto is.

(Times.) Lisbóna Aug. 31 kén. A' Régenséget illető kérdés legközelebbi hétfőn (25 kén) felvétellett a' Deputatusok Kamarájában, 's tsak nem egy hangúlag, Dom Pedró megerősítetett Regensnek, a' mennyiben 90 ellen tsak 5-en valának. Egy Követ szavazni sem akart, hanem a' Házat minden tzeremónia nélkül elhagyta. Sok hosszú beszédek tartattak Dom Pedró magasztalására. A' Pairek kamarájában 28 kán vétetett fel a' Regenséget illető kérdés. Marquis Loulé, és Gr. Taipa által javallott két módosítás félrevétellett, és a' kérdés 10 szavazattal 3 ellen, Dom Pedró javára döntetett el. Nem hitték, hogy ez a' rendszabás minden módosítás nélkül fog keresztül menni, cőt még némel-

lyek azt hitték, hogy félre fog vettetni. Négy Pair az Oppozitzió részéről kinyilatkoztatá, hogy magát ez alkalommal visszahúzza, ha tsak bizonyossá nem tétetik a' felől, hogy 6 személy, a' kik között vagyon a' Lacedämoni Brsek is, az új Pairek számából ki törülletik, a' miben Dom Pedró, Minisztereivel együtt meg is egyezett, hogy ilyen fontos tárgynál, a' két Ház között, minden meghasonlás elkerültessek, 's azt is igen jól tudják, hogy a' Braganzai Hertzeg, a' nélkül, hogy a' Cortesektől Regensé választatik, egyetlen egy új Pairet sem nevezhet. A' Pairek kineveztetések minél elébb meg fog történni, tsak hogy a' Paireknél a' rendszabás félre ne vettessék. Dom Pedró egész királyi familiával együtt 25 kén a' Caldasí fürdőből visszatért, de egészsége, a' helyett hogy javúlt volna, még inkább vesztett a' víz befolyása által. Kedden estve veszedelmes állapotban volt, de Szerdán már jobban lett, úgy, hogy most már ismét feljárhat, 's 28 kán estve Quéluz palotából az Ajudai palotába gyalog ment. Nagyon meghoszzankodott, hogy a' Pairek Gróf Taipa módosítását a' Felírásba felvették. Dom Miguelnek Genuából kibotsátott Protesztátziója következésében, a' Kamarákban a' felett volt vitatás, miképpen bánjanak ezentúl véle, 's a' külső dolgokra ügyelő Miniszter Agostinho Jose Freire határozottan kinyilatkoztatá, hogy az Evora Monte i Egyezésben Neki (Dom Miguelnek) ajánlott nyugdpénz fejében még semmi sem fizettetett legyen, de ne is fizettessék, a' mennyiben az egyezésben foglalt feltételeket bé nem töltötte. Erre Renduff Báró azt a' javallatot tette, nevezetlnek ki legközelebbi Koronaörökösnek, Dona Januaria Infantinn, Dom Pedronak Braziliában lévő leánya, és hogy

a' Portugallus Kormány alkudozásba ereszkedjék a' Rio de Janeiroi kormányal, hogy ő Magassága (Dona Januaria) Portugallus szokásokban, és erkölcsökben neveltessek. Perez de Castro Spanyol Követ az itteni Udvarnál, reá akarta bírni Napier Admiralt, lépne Spanyol szolgálathoz, mint Admirális, 's azonnal által vehet egy Flottát a' Spanyol kikötőben: a' tengeri hős azonban el nem fogadta a' szép ajánlatot, hanem maga helyett Henry Kapitányt javallotta, 's mint mondják, ez utóbbi, már meg is egyezett a' Spanyol Miniszterrel. Arról is szárnyallik a' hír, hogy az itteni szolgálathoz lépnek idegen katonák, Spanyol szolgálathoz lépnek által. Akárhogy, akármint, a' Spanyol nép, — most legelőbb, annyira ellenzi az idegen segédelmet, kivéven a' pénzbelit, hogy Perez de Castro, és a' Spanyol Miniszterek meg fogják látni, mely szerint hasonló rendszabások, a' Cortesek, és a' Spanyolnép megegyezése nélkül kivihetetlenek.

A' 24 Pair kineveztetése által, a' Miniszterek mindent kivihetni reménylenek, — más részről pedig azt hiszik, hogy éppen ellenkező történik. Néhány régi Pairek, a' Nemzeti Javak köz eladatását fel szeretnék függesztetni.

FRANTZIA ORSZÁG.

Straszbürg |Sept. 4. dikén. Itt nem sokára bizonyos tudósok fognak öszvejönni, természet historiai Muzzeumunk geologiai gazdagságának megtanulása végett. Az ekkoráig bejelentett természet vizsgálók száma 50 nél többre mégyen: köztök vagynak Páris legjelesebb Geológjai, Angoly Országból, Hollandiából, Helvetziából, és Német Országból több tudósok. Néhány napot geologiai utazásra szentelnek Sulzbádon, Mutzigon, Schir-

mecken, Framonton, és Rothannon keresztül. Ezen tudományos öszvegyületeket, minden esztendőben, a' frantzia geologiai társaság fogja elintézni: azonban a' társasághoz nem tartozó személyek is, részt vehetnek, valamely tagnak közbenjárása mellett, az Ülésekben.

(Mercure Segusien.) Aug. 27-re viradóra, Rive de Gier, és Sz. Etienne tájékat, rettentő szélvész látogatta meg. Előtt való nap estvéli 7 órakor nagy tseppekben kezdett esni az eső: 10 órakor az egész láthatár mintegy lángba borult a' menykő több házakba beütött, és sok embert megölt. Ratarieaux hídat hirtelen elhordta a' megdagadt folyó, a' mi által a' Sz. Galmieri öszveköttes megakadályoztatott: ez alkalommal 5 gyermek anyástól az árvízbe fült. Sz. Etienneben sok házak öszveomlottak. Gálak elhordattak, 's a' Lyonba vivő út egészen eltemettetett. A' Lyon, és Sz. Etienne közötti vasút oda van. Szerentsére ezen utak igazgatója nem engedte a' kotsikat elindulni, mi előtt szorossabb tudósítást nem vett a' dolog állapotja felől. A' kárt még nem lehet tudni bizonyosan: do a' Rive de Gierit mintegy 2 milliom frankra gondolják.

(Temps.) Háromezer hitelező, a' Frantzia Királynak, Sz. Cloudban kérélevelet nyujtott által egy küldötség által, olly tzelből méltóztatnék Ő Felsőge magát közbenvetni, a' Spanyol Kormány elleni keresetekért — A' Király kegyesen fogadta a' Küldötséget, 's a' többek közt így szóllott: „Madridban lévő Követünk egyre sürgeti a' követelést, és az Angoly Követ által támogatatik.“ Abban nem lehet kételkedni, hogy ha tsak Frantzia Ország akarja, bizonyosan ereje is legyen arra, hogy önn magának igazsá-

got szolgáltatasson. Hogy is fogja a' Madridi Kabinét, a' nekije olly szükséges újabb költsönre szert tenni, ha egyszer hitelét Európa piatzán elveszti? Vagynak, kik azt hiszik, hogy a' Cortesek Finanz biztossága, a' Cortes adósságot minden tétovázás nélkül elesméri, de Ferdinandnak minden adósságát megveti. Ezen határozatnak a' vólnatzé-ja, hogy rovásunkra, London városát megengesztelje, és e' szerént otta' kérdésben lévő költsönhöz juthasson. De ez reánk nézve igen keserves, és lealatsonyító volna! A' Király feleletjéből azt húzhatjuk ki, hogy semmi sem mulasztatik el, egy ilyen kárhuzatos planumnak megsemmisítésére.

Az Aprilisi nyughatatlanság következésében elfogatott személyek száma 1156. Ezek közzül 736 ismét szabad lábra tétetett, 420 pedig még a' tömlötzben szenved.

Azon hírre nézve, mintha az Aprilisi nyughatatlanságban részt vett személyek számára köz Amnestia hirdettetett volna, a' Temps ezt mondja: „Illyen Amnestia felette renden kívül volna, és Országunk törvényeivel is ellenkeznék. Tsak a' törvény öldhat fel bennünket, egy előbbi törvény kötelezése alól. A' fő elsőségi jus erejénél fogva, a' Király enyhítheti, sőt egészen is elengedheti, a' bíró által hozott büntetést, de az igazság kiszolgáltatása folyamatját meg nem gátolhatja, 's még kevésbé láthatja előre a' hozandó ítéletet. Az Amnestia jussa azért nem egyéb, mint megkegyelmezési jus. Ha a' Monarchának szánakozó szíve kegyelmet javall, elég szerentsétlenek vagynak, kik heves temperamentumjoknál fogva, vagy indulattól elragadtatva, türhető politikai hibába estek, 's azért most esztendők ölta a' setét tömlötzben sinlenek, kik tehát a' kegyelmét inkább megérdemlik! de

Amnestiát hirdetni, 's ollyanokat, kiknek perök még folyamatban vagyón, szabad lábra helyhezletni, mielőtt a' bíró ítéletet hozott, vólna, ott valóban nem lehet pusztá kegyelem, hanem törvényhozói tett szükséges, a' mire mind a' 3 Status hatalomnak együtt munkálódása megkívántatik. Még tovább megyünk, 's azt mondjuk, hogy a' jelen esetben olly sok érdekek össze ütköznek, hogy az egész dolgot a' Kamarák elibe rostálgatás végett terjeszteni, mulhatatlanul szükséges legyen: azért mihelyt a' Parlament össze ül, mindenekelőtt, ezen tárgy felett, készíttessék törvényjavallat, — egész Frantzia Ország, tetszéssel fogja azt elfogadni, — de minden más bánásmód, alkotmány ellen való volna.

Rheims Sept. 6 kán. A' fonók végre munkájokhoz visszatértek, mert a' koplalást megunták. Bár tsak már most a' Kormány, és Fabrikánsok egyetértőleg azon munkálódnának, hogy sokon javítanának, és így elkerülnék azon szomorú jelenéseket, mellyek 14 nap ölta városunkat megrázkódtatták.

Dutrone Ur az Amiens-i Kir. Törvény Udvarnál Tanácsos, oda útasított, hogy minden haladék nélkül menne Algirba, az ottani köztanítás állapotjának megvizsgálására, hogy azután a' Kormány elibe javallatot terjeszthessen, miképpen lehetne azt megjavítani?

Van Halen, Spanyol Országból, most negyedszer számüzetvén, a' napokban Marseillébe érkezett. A' Párisi Börsén, 10 kén az a' hír terjedt el, hogy Lord Palmerston Kelet Indiai General kormányozóvá nevezetett, Lord Villiam Bentink helyébe, 's legközelebb hivatalát általveendi.

A' Hadi Minister, ismét újabb tükarékosságot eszközlött. A' General In-

spectorok tudniillik ezentúl, hivatalos utazásokra csak félannyi időt, e' szerint félannyi költséget is, fognak fordítani, mint az előtt.

SPANYOL ORSZÁG.

(National.) Madridból Aug. 3-ról költ tudósítások szerint, a' Proceresek Kamarája, máj Ülésében, a' jelen volt tagoknak megegyezésekkel, Don Carlosnak, és Familiájának, az Uralkodástól örökre való kizárását elhatározta. A' Procuradorok Kamarája akkor nap nem tartott Ülést.

Barcelonából Aug. 29 ről jelentik: „A' Cholera Cataloniában folytatja pusztításait. Tarragonában naponként 30 an 55 ön halnak meg: a' kaputól egy ágyúlovésnyire van a' veszteglőintézet. Minden eleségnek felment az ára, sőt némelly életnemének egészen hijával vagynak. Minden tzélerányos rendszabások mellett is, Rens városában, hol naponként 15—20 an halnak meg, kiütött a' Cholera. Tortosában valamivel kevesebb a' halandóság. A' betegség most az Ebrónak mind a' két partján elterjedt, ott kezdve, hol a' folyó Arragoniát elhagyja, annak torkolatjáig. Barcelonában még semmi jele sem mutatkozott. Valencia szomorú állapotban van. Még a' Cholera kiütése előtt a' lakosság nagyobb része kivándorlott, a' hátra maradott 5000 személy közzül is, a' pusztító epemirigy Aug. 18 kán 192 öt, 19 kén 167 et, 20 kán 177 et, 21 kén 194 et, és 22 kén 217 et elragadott. A' tisztviselőség semmi rendszabást sem tett, — az Orvosok elszaladtak, vagy csak kényszerítve telyesítették kötelességeiket. A' szegénység, mind eleségnek, mind orvosságnak hijával volt, — még csak temetésekről sem gondoskodtak, 's a' holt tetemek széyelhevertek az utszákon. Sokan kétségbe esvén, a' mi-

dőn minden segedelemtől megfosztatva érzették magokat, öngyilkosokká lettek. Azt mondják, hogy a' közülszviselők, soha sem mutattak nagyobb gondatlanságot, önnszeretetet, és nyúltszívűséget, mint ezen alkalommal, 's a' Valenciái eseteket el kell takarni, ne hogy azoknak emlékezetére visszairtózzon az érzékeny szív.

(Memorial des Pyrenées.) Alduden Aug. 30 kán. Don Carlos Aug. 25-től fogva 28 ig Roncesvallesben maradt. Rodilnak, és Jaureguynab közeledések, kik Belhaouspál egyesültek, kényszeríték őt menedekhelyét elhagyni, és Ergoyha búzódni, hol éjtszaka egy tsürben szalmán halt, 's mindennek hijával volt, úgy, hogy éhségét kénytelen volt egy darab fekete kenyérral elégíteni. Azt hiszik, hogy ma talán elérheti Zumalacarrégnak seregét. Az Insurgeneknek nints annyi katonájok, mint a' Királynénak, 's azonkívül se ruhájok, se fegyverek, sőt még néha koplalnak is: azonban szenvedelmek enyhül vezérjeknek fáradhatatlan munkássága, és a' lakosoknak érántok való ragaszkodások által. Zumalacarrégnak mindenütt vagynak kémjei, kik őtet a' Királyné seregének legkissebb mozdulatjáról is tudósítják: hadi fortélyá eddig abban állott, hogy szabad mezőn minden öszvetsapást kikerüljön, — mert különben az Insurgensek könnyen bártortalanokká lennének. Az a' planuma, hogy ellenségét a' sok mászkálás által kifáraszsza, és tsapatonként össön reá, 's meg kell vallani, ebbeli szándékában már sokszor boldogult. Így támadott meg nem régen egy tsapat Insurgent, 's rajta tökéletesen győzedelmeskedett. Lehetetlen ugyan, hogy Don Carlos valaha diadalmaskodjék a' Királynénak egész seregön, ha csak az Insurrectio, az Ország belsejében nem tesz előle-

péseket: de meddig fog még Zuma-
car reguy, ellentáthatni, Rodil, és
Jaureguy egyesült erejének?

MORVA ORSZÁG.

Aug. 19-kén reggel Ö Felségek, az
Ausztriai Tsászár, és Tsászárné, Brünn-
ből, Olmützbe utaztak, honnan 23-
kán ismét Brünnebe szándékoztak.

Aug. 11 kén az Olmützi kerü-
letben, Hof nevű váosban, éjféltáj-
ban tűz támadt, melly a' nagy szél
miatt, olly hirtelen, és annyira elter-
jedt, hogy 1 óra alatt az egész belső
— 188 épülethől álló város, — tem-
plomostól együtt földig leégett. Bútor,
és más szerek, 's drágaságok megmen-
téséről szó sem lehetett, mert minden-
ki életéről gondoskodott, de mind e'
mellett is 11-en láng prédáivá levének.

BÉTS.

Ö Ts. H. Felsége méltóztatott Sept.
7-kén költ kir. határozata által May
Fridrik Urat, a' Fő-Mélt. Erdélyi Kir.
Cancelláriánál eddig Concipistát eddig
volt fizetése mellett ugyan ott Udvari
Titoknokká kegyelmesen kinevezni.

MAGYAR ORSZÁG.

Po'son Sept. 19-kén. A' Kerületi
Ülések folyvást az Urbéri tárgyban ér-
kezett kegy. Kir. válasz felett tartatnak.

Miskolczon milly buzgó kebel-
lel pártolja a' görög n. egy. sz. ekkle-
zsia községe a' honi nyelvet, — azon-
kívül, hogy már négy év óta jegyző.

Küldjük a' Májdlingi Therésia nevű fürdőház nagy Lottériája tervé-
nek kivonatját, a' kijátszandó nagy épület rajzolatjával együtt. A' fürdőház
visszaváltásául az elnyerőnek 250,000 Váltó forint ajánltatik. Vannak még
ezenkívül öt főnyerések ú. m. 30,000; 20,000; 15,000; 10,000; 5,000 forint. A'
nyerések öszvesége megyen váltóban 545,000 forintra. Egy sors ára 4 for. pen-
gőben. A' Lottéria egész tervét magyarul 's németül is a' Collector Uraknál
me gláthatni.

könyveit, tanátskozásait, levelezéseit
's a' t. különben is egyedül magyar nyel-
ven viszi 's folytatja, legközelebb még
azzal is bizonyítja, hogy gyülekezetük-
nél magyar egyházi beszédeket kíván-
ván behozni, mult Aug. 31 kén már va-
lóban illyent is tartott lelkesen és éke-
sen Egri plebanus tiszt. Goits Athanáz Ur.

Zágráb sz. kir. város Sept. 1-jén
tartván tisztújító székét, az ürességben
volt négy választói polgárság betölté-
sén kívül birónak választatott: Staidac-
ker Jó'sef; Andrievich Ignátz polgár-
mesterré; Kavich Ignátz városkapitán-
nyá; Karvanchich Imre főügyvédde;
pénztár ellenörre Derchich István és
árvakatyjává Lopuh Pál.

ERDELY.

Kolozsvárt Sept. 11 kén tartott
országos ülésben a' KK. és RR. egy or-
szágos küldöttséget neveztek ki, ideig-
leni elnök Gróf Nemes Adám Ö Ex-
ja vezetése alatt, melly e' városban mu-
lató Ausztriai Föhertzeg Maximilián
Ö Fenségénél, ki mint a' felkelt nem es
magyar sereg fővezére Erdélyt jelenlé-
tivel több ideig szerentsélteté, a' RR.
alázatos tiszteletét jelentené ki; ezen
fényes küldöttség más nap tisztiben el-
járván a' tisztelt királyi Hertzegtől ke-
gyesen fogadtatott, 's Ö Királyi Her-
tzegsége kijelenteni méltóztatott e' hon-
hoz viseltető szíves hajlandóságát. —
Sept. 10 dik a' kir. Főkormányzék tet-
te Ö Királyi Fenségénél tiszteletét.

Szerkesztető és Kiadó Marton Jós'ef, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomatató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)